

9. Сморж Л. О. Філософія : Навч. посібник. для студ. ВНЗ / Л. О. Сморж. – К : Кондор, 2004. – 416 с.

10. Танько Т. П. Теорія та практика музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів у педагогічних університетах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Т. П. Танько. – Х., 2004. – 44 с.

11. Філософія освіти : Навчальний посібник / За заг. ред. В. Андрущенко, І. Передборської. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 329 с.

В статті раскрыто значення практичної підготовки майбутніх учителів музики в контексті як професійного, так і особистісного становлення майбутнього спеціаліста. Акцентовано увагу на творчому аспекті педагогічної практики, який передбачає інноваційний характер музично-педагогічної діяльності і дозволяє розглядати її як умову, засіб і результат формування досвіду творчої діяльності майбутнього учителя музики.

Ключевые слова: *практическая деятельность, педагогическая практика, творческое развитие, инновационная музыкально-педагогическая деятельность.*

The article highlights the importance of practical training of future teachers of music in the context of both professional and personal development of future specialist. The meaning of «practice» is revealed in terms of philosophical, psychological and educational aspects. Attention is paid to the dominance of the creative act (PRAXIS) in practice that elevates the role of man as creator, gives it a humanbuilding character. It is also noted that in general practice is an activity of transforming the world in accordance with the interests of the person, which includes creative activities that transform the world and make a decisive level of actual practice. It is determined that the most common form of socio-historical practice is the teaching practice, which involves entering a new student in the educational reality that gives him the opportunity to affirm the new status and role positions. Therefore, teaching practice – not just a means of acquiring professional knowledge and skills, but also a real social and psychological field of personal growth future teacher. The article notes that the practice as a pedagogical category, objective phenomenon of pedagogical activity is reflected in its interpretation of different angles such as: a specific form of training future professionals; a kind of practice of students; means of ensuring unity of theoretical and practical training of students to the diverse of educational activities. The guiding principle for the implementation of practical training is the Principle of pedagogical orientation that allows natural entry of a student into the future profession. The main content of teaching practice is recognized as the teaching activity. The activity approach can be shown in the practical training of cognitive and creative activity of students. The key task of teaching practice is the development of individual creative abilities of future teachers. Also, the article analyzes the character, the generalized functions of teaching practice, and it reveals the specific functions of music and teaching practice. The author of the article emphasizes the importance of the creative aspect of teaching practice, which involves the using the innovations by a future teacher-musician that is directly related to the search of new forms, methods and techniques of musical and educational activities and, therefore, opens the own professional potential of the individual student, forms his creativity. It is emphasized that teaching practice leads to a higher degree of the pedagogical creativity, invention that is provided with the creatively directed musical and educational activities. To sum up, teaching practice as a fundamental component of the educational process in higher education, the leading form of practical training of students includes significant potential for professional and personal development of future music teachers.

Key words: *practical work, pedagogical practice, creative development, innovative music and educational activities.*

УДК 376 (438)

Ігнатишин Марія Власівна,
кандидат економічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІНАНСИСТІВ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

У статті розглядається проблема формування професійної компетентності студентів вищого навчального закладу з точки зору використання інноваційних методів навчання. Професійна підготовка студентів – педагогічний процес, результатом якого є формування професійної компетентності майбутнього економіста, що є важливою характеристикою діяльності фахівця. Автором представлено та узагальнено зміст і значення кейс-методу як одного із інтерактивних методів навчання. З метою внутрішнього забезпечення вищими навчальними закладами якості вищої освіти розроблено критерії формування компетентності студентів, які забезпечать результат професійної підготовки майбутніх фінансистів.

Ключові слова: *компетентнісний підхід, компетентність, професійна підготовка, інтерактивні методи навчання, кейс-метод.*

Постановка проблеми. Сучасний світовий освітній простір постійно поповнюється новим змістом знань. Виникають нові сфери відносин у формуванні змісту навчання основних спеціальностей і дисциплін. У сучасних умовах важливе місце відводиться забезпеченню високого професійного рівня випускників ВНЗ за допомогою впровадження інноваційної моделі фахової підготовки студентів, яка розробляється та впроваджується у навчальний процес відповідно до сучасних вимог ринку праці України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі формування професійної компетентності майбутніх економістів присвячено багато публікацій вітчизняних вчених. Таких як: В. Василевич [1], Г. Чепорова [2], О. Ляшенко [3] та ін.

Мета статті - моделювання професійної компетентності у студентів на основі використання інноваційних методів навчання.

Результати дослідження. В основу всіх новацій, які впливають на рівень викладання навчальної дисципліни у ВНЗ,

передусім, мають бути покладені інтерактивні методи навчання, які є одним із найважливіших напрямів удосконалення фахової підготовки спеціаліста, що відповідає сучасним вимогам та потребам ринку праці. Інтерактивні методи збагачують традиційний підхід до навчання студента, оскільки в нових умовах студент стає активним учасником навчально-виховного процесу та перебуває в центрі взаємодії, має змогу проявити свої знання та визначити для себе їх рівень, розкрити свій потенціал, навчитися працювати як у команді, так і самостійно. Викладачу економічних дисциплін під час розроблення методик інтерактивного навчання необхідно забезпечити тісний взаємозв'язок пропонованого ним матеріалу із законодавством та практичною діяльністю, які постійно зазнають змін та вдосконалень. Правильному та доцільному використанню інтерактивних методів навчання при підготовці фахівців з фінансів має передувати чітке розуміння викладачем їх сутності, видів та особливостей.

Розв'язанню завдань підготовки висококваліфікованих спеціалістів у галузі «фінансів»сприяє викладання фахових дисциплін.

На першому етапі вивчення фахових дисциплін здійснюється розробка змісту і структури навчального матеріалу з дисципліни, яка повинна забезпечити створення цілісного навчально-методичного комплексу, у якому будуть диференційовані й повноцінно представлені як теоретико-науковий, методологічний, так і практико-професійний (прикладний) компоненти фахової освіти майбутніх фахівців.

По-друге – це практична підготовка, яка передбачає проведення виробничої практики, виконання курсових робіт, розрахункових ситуаційних завдань із використанням матеріалів досліджуваних як процесів, даних підприємств, статистичних щорічників, підручників, монографій та інших літературних джерел.

На сьогодні кваліфікований фінансист повинен володіти сучасними методами аналітичних досліджень, майстерністю об'єктивного та всебічного аналізу результатів господарської діяльності, складання фінансової звітності, обчислення податкових платежів, порядку отримання та повернення кредитів, прогнозування основних фінансових показників, складання фінансових планів, виявлення фінансової кризи та попередження банкрутства, управління фінансовою роботою підприємства. Необхідно також знати, як управляти фінансами, глибоко розуміти такі поняття як ділова активність, ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, ступінь ризику а також методику їх аналізу.

Тому основним завданням вищого навчального закладу є підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності, з одного боку – це надання основних знань, необхідних для здійснення діяльності, з іншого – формування професійних умінь та навичок. Серед особистісних та професійних якостей, які складають професійну компетентність фахівців, фінансисти роботодавці особливо виділяють такі [3]:

- загальний рівень розвитку і базові знання фахівця;
- вміння застосовувати отримані знання на практиці;
- здатність системно мислити;
- вміння переробляти великі обсяги інформації і виділяти в ній головне;
- постійно навчатися.

За останні роки в Мукачівському державному університеті при викладанні дисципліни «Фінанси підприємств» широко

використовують інноваційні методи навчання – робота у малих групах, міні-лекції, кейс-метод, ділові ігри тощо. Використовуючи такі форми і методи навчання у студентів формуються професійні якості, що дозволяють виконувати практичну роботу фінансового аналітика.

При викладанні дисципліни «Фінанси підприємств одним із методів моделювання професійної діяльності є кейс-метод. Кейс метод – це метод навчання, при якому студенти та викладачі беруть участь у безпосередньому обговоренні ділових ситуацій та завдань[4]. Студентам доводиться реальна мікроекономічна ситуація яка охоплює перелік різних показників на основі яких студенту необхідно проаналізувати виробничу ситуацію, яка відображає не тільки якусь практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідний для вирішення даної практичної ситуації.

Система практичних ситуаційних завдань має бути націлена на здійснення аналізу взаємозв'язків, наприклад: «адміністративні витрати — фінансові результати», «податкові платежі — фінансові результати», «бюджетування — фінансові результати» з метою виявлення можливостей підвищення прибутковості діяльності підприємства і розробки відповідних пропозицій для його основних управлінських підрозділів. З позицій такого системного підходу, навчання охоплює взаємозв'язки «викладач — студент — ситуаційна творча група — семінарська група», відтак, впровадження ситуаційної форми інноваційного навчання трансформує та активізує процеси викладання, сприйняття і використання інформації.

При розробці ситуаційних наскрізних завдань охоплюється взаємозв'язок із тематикою навчальної програми. Зокрема враховуються такі теми: особливості формування капіталу на підприємстві; оборотні кошти; грошові надходження; формування та розподіл прибутку підприємства; оподаткування прибутку підприємства; непряме оподаткування; планування та прогнозування; оцінка фінансового стану; фінансова санація та банкрутство підприємства та інші.

Перша частина вирішення ситуаційного завдання здійснюється студентами на протязі 2- ох академічних годин. Друга частина, яка пов'язана із заповненням фінансової звітності виконується самостійно на основі додаткового консультування. У процесі вивчення навчальної дисципліни в залежності від складності можна використовувати кейси різної складності: На рис. 1 наведено кейси за різним ступенем складності.

Рис.1 Кейси за різним ступенем складності

Навчання з використанням кейс-методу допомагає розвивати вміння вирішувати практичні завдання з урахуванням конкретних умов, дає можливість сформувати такі кваліфікаційні характеристики, як здатність до проведення аналізу, вміння чітко формулювати і висловлювати свою позицію [5].

Кейс-метод завойовує позитивне ставлення з боку студентів, які бачать в ньому гру, що забезпечує освоєння

теоретичних положень і оволодіння практичними вміннями. Викладачеві кейс-метод дає можливість по-іншому думати і діяти, постійно оновлювати свій творчий потенціал та підвищувати якість освітніх послуг. До зацікавлених сторін у системі отримання якісної освіти належать не тільки студенти але інші зацікавлені сторони (рис 2).

Рис. 2. Зацікавлені сторони в системі якісної освіти

З рис. 2 можна зробити висновок, що кожен із згаданих суб'єктів по-різному позначають поняття якості освіти, а тому іншим способом виявляють свої ознаки та властивості, які дають можливість реалізувати власну мету або мету освітнього закладу. Учасники процесу навчання, тобто держава, академічне середовище, ринок (студенти, роботодавці, випускники) вимагають від ВНЗ високої якості освіти, і вища школа має змогу

виконувати поставлені перед нею завдання.

З метою забезпечення якісної професійної підготовки фінансистів нами розроблено критерії за допомогою яких можна суттєво впливати на формування відповідних видів компетентностей, мотивацію і самовдосконалення, та результативність виконання фахових завдань (рис.3).

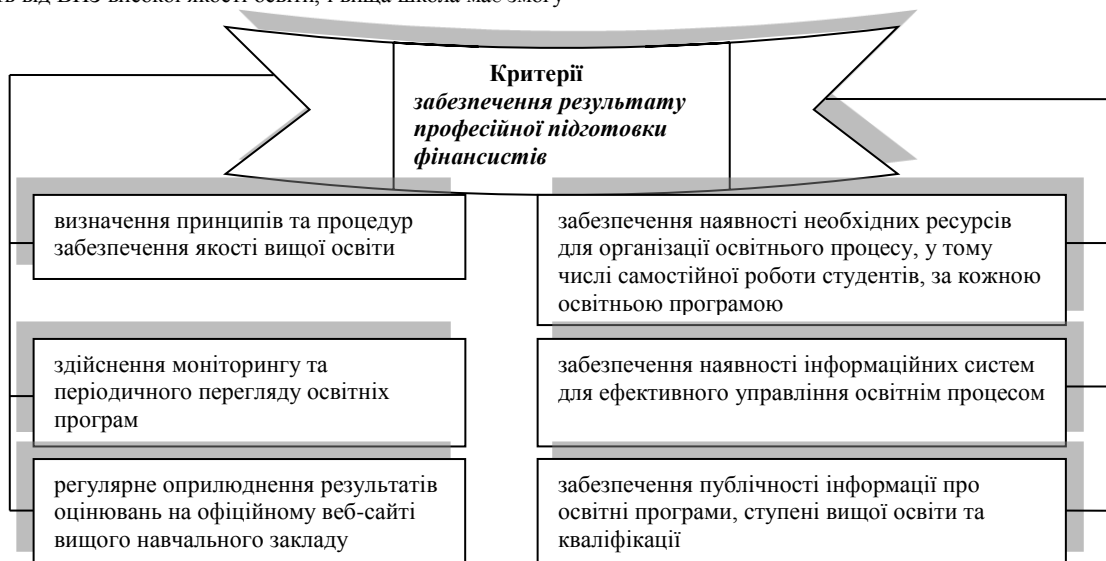

Рис. 3. Критерії забезпечення результату підготовки фінансистів

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підводячи підсумок, можна зазначити, що на сьогоднішній день, головна мета викладання фінансових дисциплін полягає в тому, щоб організувати і забезпечити глибоке і якісне засвоєння змісту предмета. Дана мета реалізується у процесі теоретичного навчання, а закріплення навчального матеріалу досягається в ході проведення практичних завдань шляхом застосування сучасних традиційних та інноваційних методів навчання. Це в свою чергу

забезпечує якість надання освітніх послуг та формування у випускників ВНЗ якісних професійних компетентностей. Дана тематика має перспективу дослідження яке потребує пошуку шляхів формування та розроблення концептуальних підходів щодо обґрунтування структурно-компонентної моделі підготовки майбутнього фахівця та вироблення методичних рекомендацій щодо внесення необхідних змін у вивчення фахових дисциплін.

Список використаних джерел

1. Василевич В. В. Формування професійного мовлення студентів-економістів як засобу взаємодії у просторі європейської комунікації // http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Pedagogics/2003_15/15-31.pdf.
2. Чепорова Г. С. Застосування ситуаційного методу навчання у формуванні професійної компетентності студентів-економістів / Г. С. Чепорова // Вісник Житомирського державного університету. – Випуск 53. – Педагогічні науки. – Житомир, 2010. – С. 140 – 14
3. Ляшенко О. І. Стратегія якості освіти як основа освітньої політики країн світу / О. І. Ляшенко // Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / [за заг. ред. О. І. Локшиної]. – К. : К.І.С., 2004. – С. 9 – 14.
4. Вахрушева Т.Ю. Інтерактивні технології навчання як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності / Т.Ю. Вахрушева // Нові технології навчання. – К., 2007. – Вип. 47. – С. 64-69.

5. Голубцова І.А. Впровадження інтерактивних технологій / І.А. Голубцова // Організація навчально-виховного процесу. – 2007. – № 9. – С. 159-174.

В статье рассматриваются проблемы из формирования профессиональной компетентности студентов высших учебных заведений с точки зрения использования инновационных методов учебы. Профессиональная подготовка студентов – педагогический процесс, результатом которого является формирование профессиональной компетентности будущего экономиста, который является важной характеристикой деятельности специалиста. Автором представлено и обобщено содержание и значение метода кейса как одного из интерактивных методов учебы. С целью внутреннего обеспечения высшим учебным заведением качества высшего образования нами разработано критерии формирования компетентностей которые обеспечат результат профессиональной подготовки финансистов.

Ключевые слова: компетентностный подход, компетентность, профессиональная подготовка, интерактивные методы учебы, кейс-метод.

The article addresses the problem of formation of professional competence of university students in terms of the use of innovative teaching methods. Professional training of students is a pedagogical process resulting in the formation of professional competence of future economists, which is an important characteristic of professional activities. The purpose of this article is a simulation of professional competence of students through the forms and methods of innovative technologies. The meaning and significance of case method as one of interactive teaching methods have been presented and summarized. The author proves that interactive methods destroy the traditional approach to a student learning, because in the new conditions the student becomes an active participant in the educational process and is at the center of interaction of all its participants, taking an equal position along with them and can demonstrate his/her knowledge and define over his/her level, develop potential, learn to work in a team and independently. During the development of interactive training techniques it is necessary for the teacher to ensure a close relationship of the proposed material with law and practice that are constantly undergoing changes and improvements. Element of scientific innovation is the development of criteria for the formation of professional competence of students that will provide training results of financiers. This topic has a research perspective that requires searching for ways to formulate and develop conceptual approaches to the justification of the structural and component model for training the future specialist and to develop methodological recommendations for introducing the necessary changes in the study of special disciplines.

Key words: competence approach, expertise, training, interactive learning methods, case method.

УДК 378.14.096.001.26

Ксенофонтів Сергій Саввич,
доктор медичних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

КОМПЕТЕНТІСНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТУ

Стаття окреслює та розглядає сучасні проблемні питання педагогіки вищої університетської освіти у світлі становлення особистості майбутнього вчителя. Для формування професійно-особистісних здібностей майбутнього вчителя особливого значення набуває проблема творчої самореалізації в університетському середовищі та оволодіння способами різних видів педагогічної діяльності, що забезпечує розвиток індивідуально-особистісних якостей та професійної компетентності. У зв'язку з цим актуалізується необхідність створення особливого оновленого університетського середовища, що спонукає до самореалізації особистості, а саме - середовища розвитку.

Ключові слова: освіта, професійна компетентність, освітнє середовище розвитку.

Постановка проблеми Модернізація освіти, яка відбувається у зв'язку з приєднанням України до Європейського освітнього процесу, насамперед, стимулює пошук і удосконалення навчально-педагогічних процесів [1]. Головним завданням вищої школи на сучасному етапі є визначення і всебічне обґрунтування моделі педагога майбутнього. Професійна сфера сьогодні працює з новими специфічними фаховими категоріями — компетенціями. Освітньо-кваліфікаційна характеристика дає основні орієнтири для побудови принципів навчання на підставі удосконалення безперервної практичної професійної підготовки студентів. Якість цієї підготовки визначається основними принципами навчання, серед яких має бути упровадження ідеї компетентнісного підходу у професійну освіту - певної структурної системи методів організації навчальної діяльності для досягнення поставленої мети — формування професійних компетенцій майбутнього фахівця [2]. Компетентнісний підхід має забезпечити формування у студентів досвіду самостійного вирішення пізнавальних, комунікативних, організаційних, моральних проблем, здатності вчитися й самостійно накопичувати та оновлювати знання, удосконалювати уміння, навички.

Мета статті — здійснити аналіз впровадження сучасних педагогічних технологій на профільних кафедрах задля формування професійної компетентності майбутнього фахівця.

Результати дослідження. На початку учбового етапу вузівської освітньої підготовки, перевага повинна надаватися

організації навчання, що сприяло б розвитку особистих здібностей студента, логічного мислення, умінню використовувати теоретичні знання у практичній діяльності. На університетських профільних кафедрах у зв'язку з цим мають висуватися сьогодні нові завдання, застосовуватися інноваційні підходи, зрозумілі методики освіти.

Варто звернути увагу на основну форму організації навчального процесу у ВНЗ, активізувати навчальний процес, залучити студента до активної співпраці, виходячи з того, що активізація лекції спонукає студентів до аналізу та зіставлення фактів, доведення чи заперечення суджень, формулювання висновків та перевірки їх правильності чи коректності. Важливе значення при розробці таких лекцій ми приділяємо визначенню чіткого обсягу навчального матеріалу, структурі теоретичної і практичної частин, їх послідовності, підбору і постановці проблемних питань, практичних вправ, ситуаційних завдань. Досвід проведення лекцій дає нам змогу бути впевненими у частині, яка наголошує, що застосування у межах лекції проблемного методу, використання елементів активного творчого (подекуди – дискусійного) спілкування, сучасних інформаційних технологій, дозволить уникнути її дидактичних недоліків [4]. Студент таким чином стає не стільки об'єктом навчання, скільки активним учасником навчального процесу, його роль усвідомлено ускладнюється — він перетворюється зі споживача готових знань у дослідника, який має інтерес до оволодіння новими технологіями і методами дослідження для досягнення найкращих результатів своєї праці. Впровадження